

**การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว
อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี**
**PUBLIC PARTICIPATION TOWARDS THE DEVELOPMENT OF BAN KHAO SUBDISTRICT
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION MUEANG UDON THANI DISTRICT
UDON THANI PROVINCE**

ภูริชาญ สิงห์นิล

Purichan Singnin

บุญเหลือ บุปผามาลา

Boonluae Bubphamala

วิทยาลัยพินิจบัณฑิต

Pitchayabundit College

Email: purichan111@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) : 24 ตุลาคม 2564

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 19 ธันวาคม 2564

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 19 ธันวาคม 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว จำนวน 384 คน โดยใช้สูตรของ Taro Yamane เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามประกอบไปด้วยเนื้อหา 3 ส่วน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือสถิติพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ T-test และ F-test สำหรับเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$, S.D.= 0.72) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.99$, S.D.= 0.51) รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล ($\bar{X} = 3.68$, S.D.= 0.76) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 3.39$, S.D.= 3.39) และการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน โดยภาพรวมพบว่าประชาชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน ที่แตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มีอายุ และอาชีพ

ที่แตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ที่ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, แผนพัฒนา, องค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

The main objective of this research was to study people's participation in development in Ban Khao Subdistrict Administrative Organization. Mueang Udon Thani District Udon Thani Province The samples used in this research were 384 people aged 18 years and over residing in the Ban Khao Subdistrict Administrative Organization area using the formula of Taro Yamane information It is a questionnaire consisting of 3 parts: statistics used in data analysis. are descriptive statistics, i.e. number, percentage, mean, and standard deviation for the general data of the sample. The inferential statistics were T-test and F-test for comparing people's participation towards the development of Ban Khao Sub-District Administrative Organization. Mueang Udon Thani District Udon Thani Province classified by gender, age, education level, occupation and monthly income.

The results showed that the participation of the people towards the development of the Ban Khao Subdistrict Administrative Organization Mueang Udon Thani District Udon Thani Province Overall, it was at a high level ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.72) and when considering each aspect, it was found that the side with the highest mean The aspect of participation in decision making ($\bar{X} = 3.99$, SD = 0.51) was followed by the part in the assessment participation ($\bar{X} = 3.68$, SD = 0.76) and the aspect with the least mean was the participation aspect. receive benefits ($\bar{X} = 3.39$, SD = 3.39) and a comparison of people's participation towards the development of Ban Khao Subdistrict Administrative Organization Mueang Udon Thani District Udon Thani Province classified by gender, age, education level, occupation and monthly income Overall, it was found that people with sex education level and monthly income different will contribute to the development of Ban Khao Subdistrict Administrative Organization Mueang Udon Thani District Udon Thani Province The difference was statistically significant at the 0.05 level. The people of different ages and occupations. will contribute to the development of Ban Khao Subdistrict Administrative Organization Mueang Udon Thani District Udon Thani Province that is no different.

Keywords: Participation, Development Plan, Subdistrict Administrative Organization

1. บทนำ

รัฐธรรมนูญ 2560 ให้ประชาชนให้อำนาจมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ ประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ 6 เมษายน 2560 ในรัฐธรรมนูญ ฉบับปัจจุบัน เขียนคำว่า "มีส่วนร่วม" ไว้ถึง 22 ครั้ง มากกว่ารัฐธรรมนูญ ฉบับปี 2540 ซึ่งเขียนไว้ 9 ครั้ง แต่เป็นรองรัฐธรรมนูญ ฉบับปี 2550 ที่เขียนไว้ 34 ครั้ง ซึ่งในความเป็นจริงประชาชนส่วนใหญ่ก็ยังไม่ค่อยรู้ว่า รัฐธรรมนูญได้รับรองสิทธิให้ประชาชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในเรื่องใดบ้าง ตามมาตรา 57 (1) รัฐต้องอนุรักษ์ ฟื้นฟู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีต

ประเพณีอันดีงาม จัดให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับการทำกิจกรรม โดยต้องส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรท้องถิ่นมีส่วนร่วมด้วย ตามมาตรา 57 (2) รัฐต้องอนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ โดยต้องให้ประชาชน และชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์ด้วย ตามมาตรา 63 รัฐต้องจัดให้มีมาตรการเพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมทั้งกลไกส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ต่อต้านหรือชี้เบาะแสการทุจริตตามมาตรา 65 ในกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วน ตามมาตรา 68 รัฐต้องอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาและเผยแผ่หลักธรรม ต้องมีมาตรการป้องกันการบ่อนทำลาย และต้องส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนมีส่วนร่วมดำเนินการดังกล่าวด้วย ตามมาตรา 74 รัฐต้องจัดให้มีระบบแรงงานสัมพันธ์ หรือ ระบบความสัมพันธ์ระหว่างสหภาพลูกจ้างและนายจ้าง ที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ตามมาตรา 78 รัฐต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ การจัดทำบริการสาธารณะ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริต รวมทั้งการตัดสินใจทางการเมือง และการอื่นๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชน

นอกจากจากนี้ยังได้บัญญัติไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 โดยกำหนดไว้ในวัตถุประสงค์และเป้าหมายข้อที่ 3.2.6. ให้มีระบบบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพทันสมัย โปร่งใสตรวจสอบได้ กระจายอำนาจและมีส่วนร่วมจากประชาชน ทั้งนี้การดำเนินนโยบายสาธารณะที่ประชาชนมีส่วนร่วมจะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นเพียงใด ขึ้นอยู่กับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และความรู้ความสามารถ ความรับผิดชอบของประชาชน เมื่อเกิดการพัฒนาท้องถิ่นแบบประชาชนมีส่วนร่วมก็จะเกิดการบริหารงานแบบธรรมาภิบาล (Good Governance) หากภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองสูง นโยบายสาธารณะและ โครงการหรือกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นก็จะตรงตามความต้องการของประชาชน ทำให้เกิดพลังและประสบความสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ การพัฒนาท้องถิ่นก็จะเป็นไปอย่างรวดเร็ว นำความเจริญมาสู่ประเทศชาติ และประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ภาคประชาชนส่วนหนึ่งเกิดจากรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ยิ่งเป็นข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับนโยบายสาธารณะของภาครัฐที่ส่งผลกระทบโดยตรงกับวิถีชีวิตของภาคประชาชน แต่การรับข้อมูลข่าวสารที่ขาดความสมดุลระหว่างข้อเท็จจริงและข่าวจริงทำให้ภาคประชาชนเกิดความสับสนและไม่มีความเชื่อมั่นในนโยบายสาธารณะของภาครัฐ นับวันก็ยิ่งก่อให้เกิดปมปัญหาที่ทับซ้อนและร้อยเรียงเกี่ยวพันกันเป็นลูกโซ่ ที่รอการแก้ไข หลายครั้งมีการคอร์รัปชันเชิงนโยบายโดยผู้มีอำนาจได้กำหนดนโยบายสาธารณะโดยอ้างประโยชน์ที่ภาคประชาชนจะได้รับ แต่มีการวางหมากกลทับซ้อนไว้ให้เอื้อกับผลประโยชน์ต่อตนเองและพวกพ้อง หลายนโยบายนอกจากไม่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของภาคประชาชนแล้ว ยังเบี่ยงเบนประเด็นปัญหาและสร้างปัญหาใหม่ให้มีความยุ่งยากซับซ้อนเพิ่มขึ้น

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นการปกครองท้องถิ่นที่ใกล้ชิดประชาชนรู้ปัญหาของประชาชนอย่างแท้จริง ในรัฐธรรมนูญ 2560 มาตรา 78 รัฐต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ การจัดทำบริการสาธารณะ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริต รวมทั้งการตัดสินใจทางการเมือง และการอื่นๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนตามมาตรา 257(3) การปฏิรูปประเทศต้องทำให้ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

องค์การบริหารส่วนตำบลเกิดขึ้นเป็นนิติบุคคล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด 90 วัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา จึงมีผลใช้บังคับ

วันที่ 2 มีนาคม 2538) และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง(ฉบับที่ 6) ในตำบลหนึ่ง ให้มีสภาตำบลสภาหนึ่ง มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้สภาตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล พ.ศ. 2552 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน(ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของ อบท.(อบต.) ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา (อบต). การจัดทำงานงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบการประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ความต้องการต่างๆ จากประชาชน หรือเรียกว่าการผลักดันให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชน

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 มีส่วนผลักดันให้เกิด การมีส่วนร่วมของประชาชน เนื่องจากทาง องค์การบริหารส่วนตำบล เห็นว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนา อันจะนำไปสู่การพัฒนาประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง ภายใต้แนวความคิด การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการเมืองเข้าสู่ระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ตามหลักธรรมาภิบาลที่ภาครัฐจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และเป็นที่ยอมรับการบริหารงานต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ดังนั้น ข้าพเจ้าเป็นพนักงานส่วนตำบลบ้านขาว จึงมีแนวคิด ในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับ เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี เพื่อนำข้อมูลที่ได้กลับมาวางแผนพัฒนาท้องถิ่นในอนาคต (แผนพัฒนาสามปีในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี)

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ตามปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน
3. ได้ข้อเสนอแนะ แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาในองค์การบริหารส่วนตำบลขาว อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ต่อไป

3. ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ในด้านเนื้อหา ได้ศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล

2. ขอบเขตด้านประชากร ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 9,577 คนโดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 384 คน จากสูตร ทาโร ยามานะ (Taro Yamane, 1973, 12)

3. ขอบเขตด้านพื้นที่ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนา ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา ศึกษาตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2564 – กันยายน 2564

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในนโยบายสาธารณะในทุกขั้นตอนตั้งแต่ การวางแผน การดำเนินการ การจัดการตามแผน การกำกับติดตาม การประเมินผล และการรับประโยชน์จากการพัฒนาตามแผนโดยถือว่าการพัฒนาเป็นของประชาชน โดยสามารถจำแนกออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารและเสนอแนะแนวทางการกำหนดนโยบายสาธารณะ ร่วมการประชุมประชาคมเพื่อเสนอปัญหาและความต้องการของตนเอง ร่วมวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของประชาชนในชุมชนเพื่อกำหนดเป็นนโยบายสาธารณะจัดทำโครงการและกิจกรรม ร่วมในการวางแผนงานและโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ หมายถึง การที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมโครงการในทุกขั้นตอน โดยถือว่าเป็นหน้าที่ของประชาชน ตามนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่น

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ หมายถึง การที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ที่เกิดจากกิจกรรม โครงการต่าง ๆ

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง การที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในตรวจสอบติดตามการทำงานของโครงการตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการ ตามนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

ความคิดเห็น หมายถึง แนวความคิดหรือทัศนคติที่สามารถแสดงออกและไม่แสดงออกก็ได้ ในการแสดงออกอาจแสดงออกด้วยการใช้วาจา เขียน หรือแสดงท่าทาง โดยออกมาจากอารมณ์ความรู้สึกต่อเหตุการณ์นั้น ๆ

ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอเมืองอุดรธานี หมายถึง ทัศนคติของประชาชนที่มีความรู้สึกต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาวในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) การควบคุมการปฏิบัติงานของพนักงาน 2) การบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว 3) การพัฒนาท้องถิ่น และ 4) การจัดหารายได้

การควบคุมการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง การดูแลการกระบวนการทำงานของพนักงานในการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

การพัฒนา หมายถึง เป็นกระบวนการของการเคลื่อนไหวจากสภาพที่ไม่น่าพอใจไปสู่สภาพที่น่าพอใจขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

5. ประโยชน์ของการวิจัย

1. เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐาน นำไปกำหนดเป็นนโยบาย และวางแผนกลยุทธ์การพัฒนา ประชาชนในเขตการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

2. เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานอื่น ใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเหมาะสม

3. เพื่อให้ทราบปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาในพื้นที่ชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

4. เพื่อให้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชน ในพื้นที่ชุมชนการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

6. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว มีจำนวนหมู่บ้านในการปกครอง 12 หมู่บ้าน ได้แก่ 1) บ้านขาว 2) บ้านพรานเหมือน 3) บ้านหัวบึง 4) บ้านดอนหมากผาง 5) บ้านดู่ 6) บ้านนาบัว 7) บ้านเม่น 8) บ้านโนนงาม 9) บ้านดงนาม่วง 10) บ้านดู่ 11) บ้านขาว และ 12) บ้านพรานเหมือน

2. การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

ประชาชนในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี เทศบาลตำบลห้วยหิน อำเภอนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 9,577 คน จากสูตรทาโร ยามาเน (Taro Yamane, 1973, 125)

7. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ลักษณะของเครื่องมือมีรายละเอียด โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน มีจำนวน 5 ข้อ ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบปลายปิด

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนา ในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ และ ด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล เป็นแบบสอบถามปลายปิด(Close Ended Questionnaires) ซึ่งเป็นคำถามที่มีคำตอบให้ ผู้ตอบเขียนเครื่องหมาย (/) ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงหรือความเห็นของตนเอง โดยแบบสอบถามที่ใช้เป็นชนิดเลือกตอบ ลักษณะมาตราส่วน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนา ในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ลักษณะเป็นแบบคำถามปลายเปิด

8. การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน 1. ผศ.ดร.โกศล สอดส่อง 2. ผศ.ดร.พิชัย รัช หมั่นดวง และดร.สุป็น สมสาร เพื่อตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาหา

ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและจุดประสงค์ (Index to item objective congruence : IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม แล้วนำแบบสอบถามปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิมาแก้ไขและเสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งหนึ่ง

3. นำแบบสอบถามไปทดลอง จัดเก็บข้อมูล (Try out) กับประชาชนที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอฟะนิง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, L., 1977) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ .916

4. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้ว ไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

9. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองและแนะนำตัวจาก วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก

2. ผู้วิจัยเตรียมแบบสอบถามให้เพียงพอให้กับกลุ่มตัวอย่าง ประสานขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม ผู้นำชุมชน และลงพื้นที่ในการแจกแบบสอบถามและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง หลังจากในกลุ่มตัวอย่าง ตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว

4. ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

10. การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัย และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ภายหลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบสอบถามได้ครบตามจำนวนแล้ว ผู้ศึกษาจะได้นำแบบสอบถามทุกฉบับ มาทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ แล้วนำข้อมูลจากแบบสอบถามไปประมวลผลด้วยวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านต่างๆ โดยให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) แล้วนำผลที่ได้ไปเปรียบเทียบเกณฑ์การแปลความหมายที่กำหนดไว้ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50–5.00 หมายถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาในระดับสูงที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50–4.49 หมายถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาในระดับสูง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50–3.49 หมายถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50–2.49 หมายถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาในต่ำ

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00–1.49 หมายถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาในระดับต่ำสุด

3. การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงอนุมาน ใช้สถิติดังนี้

เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนา ในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

โดยใช้ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 สำหรับสถิติที่ใช้ในการทดสอบ ใช้การทดสอบค่าที (t-test) และกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไปใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance : ANOVA) กรณีที่มีความแตกต่างจะทดสอบรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

11. ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 55.73 และเป็นเพศหญิง จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 44.27 อายุอยู่ระหว่าง 40 – 49 ปี จำนวน 137คน คิดเป็นร้อยละ 35.68 และช่วงอายุที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 60 ปี ขึ้นไป จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 9.11 มีระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 60.68 และน้อยที่สุดคือปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 11.20 ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรกรรม จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 46.61 รองลงมาคือรับจ้าง จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 17.45 และน้อยที่สุดคือ สมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.30

ตารางที่ 1 การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวม

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอเมืองอุดรธานี	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.99	0.51	มาก
2. ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ	3.67	0.86	มาก
3. ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์	3.39	1.28	ปานกลาง
4. ด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล	3.68	0.76	มาก
รวม	3.72	0.72	มาก

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$, S.D.= 0.72) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.99$, S.D.= 0.51) รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล ($\bar{X} = 3.68$, S.D.= 0.76) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 3.39$, S.D.= 3.39) และสามารถวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นแต่ละด้านได้ดังนี้

2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D.= 0.51) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 1. ประชาชนเข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อร่วมตัดสินใจปัญหาที่สำคัญของชุมชน ($\bar{X} = 4.25$, S.D.= 0.75) รองลงมาคือ ข้อ 4. ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางแก้ปัญหาของชุมชน ($\bar{X} = 4.14$, S.D.= 0.72) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 8. องค์การบริหารส่วนตำบลได้เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมเป็นคณะกรรมการชุดต่าง ๆ เพื่อพิจารณาติดตามและประเมินผลการทำงาน($\bar{X} = 3.58$, S.D.= 1.12)

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$, S.D.= 0.86) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 15. ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลสาธารณูปโภคเช่น ถนน ไฟฟ้า ศาลาอเนกประสงค์ เป็นต้น ($\bar{X} = 4.04$, S.D.= 0.86) รองลงมาคือ ข้อ 11. ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นกรรมการในการดำเนินงานตามโครงการ หรือกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 3.95$, S.D.=

0.84) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 18. มีการนำโครงการในแผนพัฒนา 4 ปีไปสู่การทำงานประมาณ รายจ่ายประจำปีอย่างถูกต้องตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ($\bar{X}=3.33$, S.D.= 1.43)

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= 3.39$, S.D.= 1.28) และเมื่อพิจารณาข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 21. องค์การบริหารส่วนตำบลได้ร่วมกับประชาชน จัดทำโครงการที่เกี่ยวกับงานด้านโครงสร้างพื้นฐานเช่น ถนน ไฟฟ้าประปาให้กับประชาชนในท้องถิ่น ($\bar{X}= 3.45$, S.D.= 1.38) รองลงมาคือ ข้อ 20. องค์การบริหารส่วนตำบลได้ร่วมกับประชาชนจัดทำโครงการ หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเครื่องอุปโภคบริโภคเครื่องมือเครื่องใช้ในการประกอบอาชีพ ของประชาชนใน ท้องถิ่น ($\bar{X}=3.43$, S.D.= 1.38) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 22. องค์การบริหารส่วนตำบลได้ร่วมกับ ประชาชนจัดทำโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับงานด้านการศึกษา ศาสนา กีฬา และกิจกรรมเยาวชนให้กับ ประชาชนในท้องถิ่น ($\bar{X}=3.30$, S.D.= 1.43)

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.68$, S.D.= 0.76) และเมื่อ พิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 33. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประเมินความพึงพอใจ ของประชาชนด้านการบริการในภาพรวม ($\bar{X}= 4.22$, S.D.= 0.61) รองลงมาคือ ข้อ 32. องค์การบริหารส่วน ตำบลมีการประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานในแต่ละยุทธศาสตร์ ($\bar{X}=4.21$, S.D.= 0.67) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 25. องค์การบริหารส่วนตำบลได้ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การวางแผนตรวจสอบ การปฏิบัติงานตามแผนประจำปี ($\bar{X}=3.32$, S.D.= 1.38)

3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน โดยภาพรวมพบว่าประชาชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน ที่แตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมต่อการ พัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มีอายุ และอาชีพ ที่แตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาองค์การ บริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ที่ไม่แตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะ แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน ขาว อำเภอมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ 1. ควรปรับนโยบายเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อให้ ประชาชนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบต่อสังคม ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน 2. จัดให้มี โครงการพัฒนาชุมชนที่ประชาชนทุกคนได้มีโอกาสออกมาร่วมกันดำเนินงาน เช่น โครงการหน้าบ้านหน้ามอง โครงการประปาหมู่บ้าน เป็นต้น 3. ควรมอบหมายให้ประชาชนในหมู่บ้านได้มีส่วนร่วมสังเกตการณ์ และ ตรวจสอบการทำงานของผู้รับจ้างภายนอกที่มาทำงานพัฒนาในชุมชน เพื่อควบคุมและติดตามการทำงาน พัฒนาให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุด 4. กระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนติดตามผลการดำเนินงานของการพัฒนาในชุมชน ในแต่ละโครงการ 5. ควรจัดเวทีให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินการทำงานของเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้อง

12. อภิปรายผล

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.72$, S.D.= 0.72) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X}= 3.99$, S.D.= 0.51) รองลงมาคือด้านการมี ส่วนร่วมประเมินผล ($\bar{X}= 3.68$, S.D.= 0.76) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการมีส่วนร่วมรับ ผลประโยชน์ ($\bar{X}= 3.39$, S.D.= 3.39) ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของพัชรินทร์ โสภา และสิทธิเดช สิริสุขะ (2558) พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรี

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสูงสุด ได้แก่ อบต. ได้เชิญชวนท่านเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหา/ความต้องการ/ความคิดเห็นในการกำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาของชุมชน รองลงมาคือ ท่านเคยได้เข้าร่วมจัดทำประชาคมกับ อบต. เกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ท่านเคยร่วมเสนอแนวความคิด หรือแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมและร่วมวางแผนพัฒนากับ อบต. ท่านเคยได้ร่วมในการทำประชาพิจารณ์ร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นในพื้นที่และการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการดำเนินงานของอบต. มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต่ำสุดตามลำดับสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิติพงษ์พงศ์วิทย์เวคิน (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอศรีสัชชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอศรีสัชชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ด้านการร่วมตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของธนิศ ยืนยง (2561) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครนายก พบว่าการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของประชาชน ในจังหวัดนครนายก พบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครนายก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง และการมีส่วนร่วมใน การตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ 2) การพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครนายก ภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็น รายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก การเสริมสร้างศักยภาพชุมชนให้มีความเข้มแข็ง พัฒนาและส่งเสริมความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพให้สังคมมีความสงบสุขอยู่ในระดับมาก การส่งเสริมการบริการทางการแพทย์ ศูนย์สุขภาพแบบองค์รวม อยู่ในระดับมาก และการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกสินค้า บริการอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ 3) การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาท้องถิ่น ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับผลประโยชน์ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น เป็นอันดับแรก คิดเป็นร้อยละ 84.40 ที่อยู่ในระดับมากเป็นเพราะประชาชนมีส่วนร่วมออกแรงในการทำกิจกรรมหรือโครงการเพื่อพัฒนาท้องถิ่นประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเป็นส่วนหนึ่งในการจัดทำกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ที่ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนั้นได้จัดขึ้นเพื่อพัฒนาท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัย (พรทิพย์ ทับแว่ว, 2554) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นในระดับปานกลาง โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ได้แก่ ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ระดับการศึกษา และอาชีพ ทั้งนี้จึงสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยชิ้นนี้ ด้านปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ระดับการศึกษา และอาชีพ เช่นเดียวกัน เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุอยู่ระหว่าง 40 – 49 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.12 ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. คิดเป็นร้อยละ 22.31 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 29.82 จึงอาจกล่าวได้ว่าปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมออกแรงในการทำกิจกรรมหรือโครงการเพื่อพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของประชาชนในจังหวัดนครนายก อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากกิจกรรมโครงการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น เช่น โครงการสวนสมุนไพร โครงการประปาหมู่บ้าน หมายถึง กิจกรรมการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่นประชาชนนั้นได้เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในการได้รับผลประโยชน์จากการจัดกิจกรรมนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็น โครงการสวนสมุนไพร โครงการประปาหมู่บ้าน ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น โดยสอดคล้องกับงานวิจัย

(จารุณี พันธุ์เสียม, 2550) ซึ่งได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสมาชิกชุมชนร่วมจิตใจ จังหวัดกระบี่ ผลจากการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของกลุ่มตัวอย่างโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจปานกลาง มีส่วนร่วมในการประเมินผล มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัย (ปวีณา วีรยางกูร, 2554) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ผลจากการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นตัวชี้วัดแสดงให้เห็นถึงระดับของการเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านงานวิจัย (ปวีณา วีรยางกูร, 2554) ส่วนการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน โดยภาพรวมพบว่าประชาชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน ที่แตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มีอายุ และอาชีพ ที่แตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ที่ไม่แตกต่างกัน โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนตลักษณ์ ยกเทพ และยุภาพ ฤฎาส (2560) ที่พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ที่มีการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน โดยรวมมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนแตกต่างกัน ซึ่งเป็นตามสมมุติฐานทั้งนี้อาจเกิดจากการที่ประชาชนมีการศึกษาต่างกัน ต่างมีความคิดเห็นต่างกันจึงเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนของเทศบาลต่างกัน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน โดยรวมมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นตามสมมุติฐานทั้งนี้อาจเกิดจาก การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนของเทศบาลไม่ได้แบ่งแยกช่วงอายุ ให้ทุกคนมีสิทธิ์ มีเสียงเท่าเทียมกัน ไม่ได้เลือกปฏิบัติ งานวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของธนวัฒน์ คำภีลานนท์ ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี ใน 4 ด้าน คือ ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติการ ด้านการรับผลประโยชน์ ด้านการประเมินผล และเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองคูคต จังหวัดปทุมธานีจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ ตำแหน่ง รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน)และความรู้ในด้านการพัฒนาท้องถิ่น ประชากรที่ใช้ กรรมการชุมชนที่มี เพศ อายุ การศึกษา ตำแหน่ง รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และความรู้ในด้านการพัฒนาท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

13. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้

1.1 ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาและควรให้มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาความต้องการของชุมชนเพื่อจัดทำแผนพัฒนา

1.2 ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการในการดำเนินงานตามโครงการหรือกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาวและควรให้มีส่วนร่วมในโครงการก่อสร้างที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว ได้ดำเนินการ

1.3 องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว ควรจัดทำโครงการที่เกี่ยวข้องกับเครื่องอุปโภคบริโภค เครื่องมือ เครื่องใช้ในการประกอบอาชีพของกลุ่มแม่บ้านเพื่อแจกจ่ายให้กับประชาชนในท้องถิ่นและองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว ควรจ่ายค่าตอบแทน มอบของรางวัลให้แก่ประชาชน ที่ได้เข้าร่วมโครงการต่าง ๆ

1.4 องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว ควรแต่งตั้งประชาชนเข้าร่วมเป็นกรรมการในการติดตามและประเมินผลการ ปฏิบัติงานตามแผนพัฒนา

1.5 องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว ควรปรับนโยบายเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อให้ประชาชนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบต่อสังคม ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัญหาในแต่ละด้านเพิ่มเติมของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

บรรณานุกรม

โกวิทย์ พวงงาม. (2549). **มิติใหม่การปกครองท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : เสมาธรรม.

นิติพงษ์ พงศ์วิทย์เวคิน. (2551). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์**.

พรทิพย์ ทับแก้ว. (2554). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ปวีณา วีรยางกูร. (2554). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี**. การค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุมาลี ขำจาด. (2553). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระโดน อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

สิทธิธัญช์ วารุณสรัทธ. (2559). **การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม**. การค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง) สาขาวิชาการเมืองการปกครองสำหรับนักบริหาร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สุเทพ อินทร. (2553). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่จาง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Yamane. (1967). **Taro Statistic: An Introductory Analysis**. New York: Harper & row.